

Intervju med Erik Pekkari

Intervjuare: Pajala ABF med Hugo Pekkari

Plats: ?

...
...
...
...
...
...

EP: Se oli semmonen, kun me lähimä sinne uithoon. Ellen väärin muista, meitä oli täältä 5 ihmistä. Met menimä byssilä Vittankhiin niinkuin siihen aikaan menttiin. Siinä oli piiriceeffinä...

...
....

Met tulima sen tykö. Kuulima, missä uitto on. Met olima kauhean terve-
tulheita. Män tarttee miehiä.....

.....

Se ei tienny ittekhään oikein, missä jälkihäntä oli. Se oli lähetty
kuitenki. Net olit olheet siellä Paurankin alla. Net olit lähten-
heet sieltä. Oli huononlaisesti vettä. Oli aika kuiva. Hännänajo tuli
hithaasti sieltä.

Met lähimä lastibiililä siittä. Se nouti Parakasta yhen venheen. Lasti-
biili vei venheen siihen...

Siittä meni tie ranthaan. Siihen aikaan ei ollu vielä mitään maantietä.
Se oli aika märkä, mutta siittä pääsi jalkasin ja hevosella. Muula ei
päässy. Siittä on joku kilometri väyhlään. Vittankista tuothiin hevonen
sinne ja se vei sen venheen ja meän kampheet.

Se sano meille, että lähteä tästä ylös. Mennä niin kauas, että met tulema
jälkihännille, jossa on miehiä.

Se neuvo vielä kummalta puolen itte kukin koski on helpompi päästä. Hän tunsu hyvin väylän. Met lähimä sitten siittä. Se anto vielä yhen breivin matkhaan. Sen piti antaa miehelle, joka oli sielä laagpaasina.

Aika kauon meilä tietenki meni. Siittä muistaakseni oli toistakymmentä kilometriä. Suvanot olit aika vaikeat. Meillä oli teltta matkassa. Met saima ison teltan. Se oli aika hiljanen ilta, kun me tulimme jälkihännille ja kohtasimme sen miehen.

Siinä oli joku kämppä. Se oli iso kämppä ja miehet olit siinä nukkumassa. Alko satahmaan. Tuli mahottomasti vettä ja räntää. Met tulima siihen. Mutta se laagpaasi ei antanut kenheen lähteä siitä. Se ei pannu minkäänlaisia töitä käynthiin. Met olima kaks vuorokautta kämpällä.

Se tuli räntää ja vettä niin paljon kuin taivhaasta mahtu. Laagpaasi sano, että on turha lähteä, ei sielä pysty mithään tekemään. Se sano, että vesi alkaa nousemhaan. Kyllä se sen käsitti.

Niin se alko ilmaki asettumhaan. Silloin se lähethiin sitten. Siellähän suvannot on kuin järvet. Puu ei huilaa paljon ollenkhaan muuloin ko tuulela. Kosket on kauhean pystöt ja kovat.

I: Se Pauranki, onko se kaikkein kovvin koski?

EP: Niin net sanovat, mutta me emmä käyhneet sielä. Niitä koskia on aika monta. Nimiä en kaikkia muista. Met olima olheet sitten viikon toista sillä reissulla. Jälkihäntä alko mennä aika hopusti, kun vesi nousi.

Työ oli semmonen meillä, että tehtiin 10 - 12 tiimaa työtä. Laagit olit sillä lailla, että toiset aina lepäsit.

Välistä tehtiin pitemphään kuin 10 tiimaa. Jos oli semmosia paikkoja. Sitten se teltathiin faase.

Tulima siihen kohale, niin met vielä kävimä Thorneus Ikan kansa Vittankissa noutamassa ruokaa. Eihän sitä saat-tanu niin paljon ottaa matkaan. Met tulima maantiehen ja oli muitakin miehiä matkassa. Met tulima Kirunan byssilä Vittankhiin.

Met kävimä tykönä. Se anto meille rahhaa.
Taxi vei meät takasin.

Ei se menny suunnilheen ko toinen viikko siitä, kun me pääsimä Vittank-
hiin. Sillä välillä ei ollu yhtään asutusta väylänvarressa. Kun met
tulima Vittankhiin, oli muistaakseni pyhäaika. Vittankin suvanto on
kauhean , siinä met olima töissä päivän kaksi.

Ei ne kaikki tehneet, mutta met tehimä pyhinäki. Met telttasimma Vittan-
kin kylän kohalla siinä missä byssi bruukas seisoa.

Sitten se oli maanantaiaamu, kun me lähimä tänne Autihoon päin. Vesi
oli kauhea. Se nousi niin mahottomasti. Mie muistan, kun me lähimä:
Oli paljon venheitä ja siinä oli tyristeriä kattomassa. Niitä oli joi-
takin muturivenheitä kans, mutta ei niin monta.

Niin me lähimä, ja se oli... Mutta kyllä se oli ikävää muitto. En mie läh-
tis enää. Ne oli net kosket. Kyllä net sopperolaiset laskit. Ei niitä
yhtään hukkunu. Kyllä ne välhiin jou'uit vessiin.

I: Net olit sopperolaisille tuttuja vesistöjä.

EP: Met bruukasimma ussein^s läkea venheet köyellä alle. Jos suinkin ma-
hollista. Mutta siitä se oli hyvä, kunkas Thorneus Ikka sano, että
me saamme valkean muukki kosken alla, ko meillä ei tahtonu kuivia
tulitikkuja olla. Että meilä oli kuitekki aina se.

Sitten ko se tulthiin tähän... Siellähän oli paljon hauskempi uitto,
siellä on asutusta. Tulhaan Kuoksuun. Sielä oli välistä kyliä. Sielä
sai maitoa. Sitten kun tulthiin Kurkkihoon, Kurkkion koskheen, se ei
ole viimeinen koski. Siinä on yksi koski vielä ennenkuin se puottaa
Junossuanthoon. Vesi oli korkeä.

Meän ceeffi sano, , meille, että hän on saanu meile
perämiehen Kurkkiosta. Tässä koskessa ei voi viä venettä köysillä
ranthaan. Tässä on semmoset rannat.

Hällä on perämiehet. Että sitä ei tartte laskea, eikä hän paniskhaan laskemhaan. Met saama vappaasti laskea sen kosken alle, kun meillä on siinä perämies. Alfriidin Kalle-vaina sanoi, että vaikka koko tilin pitäs panna, vaikka hän ei yhtään tiliä sais, hän ei siihen venheeseen istu!

Met sanoima, ei suinkhaan tässä ole niin kumma, että ko muukki laskevat, ei siinä mithään. Niin met lähimä. Venheissä oli kaksi paria soutajia. Mie istuin Göstan kans etheen. Brori ja Isakki olit toisessa. Met käänsimä venheet. Met aloima vetähmään airoilla tahissa väyläle käsin. Kosket laskethiin nokka eellä.

Tuli ensimmäinen aalto. Se löi aika vihasesti ja kasteli aika lailla. Met saatoima vähän "höröstää" soutamisessa. Perämies sano, että soutakaa pojat! No, emmä met olheet millänsäkhään, met aloima vetelemhään.

Ei sitä ennää pitäny minhään, kun jonku kerran meni aaltoihin. Ensin se tuntu vistolta. Niin se tuli sitten kosken alle. Kyllä se Taavetti, joka oli rantaa laukkonu, nauro, kun se tuli. Se sano, että hän aatteli, ettei ikinä! Kyllä se pojat kauhealta näytti. Eikö nokka välhiin venheestä näky. Vuoroin kumikin nokka.

Sitten tuli taas suvanto. Kyllä se viimeinen koski oli aika "vooki" seki. Siinä oli sitten yksi mies, joka oli nuorempia. Se tahto meitä, jos hän saapi olla perämiehenä, kun me laskema sen kosken alle. Met lupasimme, että kyllä se mennee hyvin. Mie en muista, olisko Taavetti ollu venheessä myötä vai juoksiko rantaa.

Sitten tulthiin Junojoen suuhun. Se on jonku kilometrin ylempänä, missä Täräntö-väylä kääntyy. Siihen se meillä loppu. Alko eri piiri kokonansa. Se oli muistaakseni pyhäpäivä, kun me tulima siihen. Pari viikkoa meillä oli menny, kun me Vittankista lähimä.

Siinä oli kymmenkunta - toista venelaagia. Saatto olla viiskitoista. Siinä koplathiin venheet peräkkäin. Oli kaksi muturivenettä. Panthiin ensin yksi muturivene etheen. Sitten panthiin kuus - seittemän venettä, ja taas muturivene. Sitten loput venheet perhään.

Met istuskelimma venheessä. Ittekukin piti vain perrää. Met tulima Junosuanthoon. Siinä otethiin venheet ylös ranthaan. Sitten met heitimä.

...

...

...

...

I: Sieläkös se Iikka pyysi silmukalla paistohaukia?

EP: Joo! Keksilä se pisti. Ei se silmukkaa käyttäny.

I: Se sai haukia kuitekki?

EP: Juuri vähän. Se oli tässä Vittankin suvannolla muistaakseni.

...

...

Se oli keksilä tietekki niin paha osata.

...

...

....

I: Mieki muistan, kun mie olin nuori vielä silloin. MET lähimä kotoa pistelemhään laukut selässä. Pistelimmä karitietä pitkin Taanikurkkion alle. Mie muistan, ko met lähimä sitten kotoa. Nahkasaaphaat tietekki jalassa. Se marsithiin samoilla uittosaaphailla. Pääsimä Kangosseen. Mie jou'uin Rovala Kangosessa paikkaahmaan saaphaan. Se oli tullu reikä tällä ja Kangosen välillä. Eikä se kumma ollukhaan. Mie paikka-sin saaphaan. Sitten jatkethiin matkaa. Olosjoensuussa meillä oli venheet.

Mutta se oli sammaa marsimista kunka hyvänsä. Met hääyimä vettä venheet. Lainiolaiset olit tuohneet hännän Taanikurkkion alle, elikkä puolivälhiin Taanikurkkiota. Taanikurkkion koski on pitkä.

Siittä met otima sen hännän. Sitten se tuli kauhea työnteko ja kauhea valvominen. Meitä ei ollu niin kauhean iso laagi. Siinä oli Fridi, Haapala Edvini, Thorneus Otto, Lassinantin Arthur ja mie. Muita ei tainu olla.

Kaikki muut olit täälä Ala-Lainiolla. Niitä oli Pekka, Ake, Akseli, Taa-vetti ja Kalle.

Mie muistan, kun oli vaikka kunka monta yötä valvottu. Met lähimä sitten Vaakinalle. Muistan, että oli perjantai-ilta, mutta viimi yöki oli valvottu. Kaikki vanhimmat miehet lähit Vaakinan Pekhaan nukkumhaan yöksi.

Mie ja Otto sitten: Oli kaks tyärtä, jokka olit ottanheet plassin vierittämisen acortilla. Net olit Vaakinan tyttäriä. Jos oikein muistan, se oli Alapan Kallen plassi Kangosesta. Met tulima hännän kans siihen plassiin.

Tyttärillä oli monta kauheata pölkkyläijää vielä vierittää. Ei ne ymmärtänheet. Ei niillä ollu mithään nostokoukkuja eikä mithään. Siihen aikaan oli kyllä nostokoukut, meiläki oli. Niitten kangitten kans ne väänsit. Ei ne ymmärtänheet panma mithään alle, vaan paljasta maata pitkin väänsit niitä kangila.

Met aloima Oton kanssa tietenki armahtamhaan tyttäriä. Otto sano, että alama "jälppaahmaan" niitä. Silloin me Oton kans vierittämhään ja tyttäret tietenki kans. Tyttäret näit, että tuli kauhea lähtö. Met "kaljutimma" tietenki. Meilä oli nostokoukut ja kaikki.

Tyttäret aloit niinku häpeämhään, kun net ei saa niinku mithään. Net sanoit, että he lähtevät. Niillä oli puohi, että he menevät sinne nukkumhaan. Kun met pääsemä, tulla heät herättämhään. Siis, ei, että kun met pääsemä vierittämästä vaan kun met heitämä vierittämästä. Net meinasit tietenki, että he alkavat sitten vierittämhään.

Niin me Oton kansa vieritimä kaikki net poies. Mutta met päätimä, että tyttäret met kyllä käymä herättämässä! Ei sunkhaan net olheet nukkunheetkaan. En mie tiä. Met menimä sinne. Niin se kävi tietenki, että se meni aahmuun sielä!

Met sieltä Oton kans tulema, niin toiset miehet olit nousheet ylös. Niin se lähethiin töihin. Mie ja Otto emmä saahneet nukkua vähhääkhään! Ei yhtään. Sitten met aloima töihin tietenki ja oli lauantai-aamu.

Sitten meni kaks päivää siittä. Nuuksuniemessä oli kauhea työpaikka. Se meni kaks päivää ja yö ja tulthiin pyhäiltana Kangosseen hännän kansa.

Sitten meilä oli Oton kans toinen vastus Kangosessa.

Met tulima Kangosseen pyhäiltana myöhäin. Toiset panit sitten nukkumhaan Rovon vanhaasseen pirthiin. Kangosessa olit tansit, niin mie ja Otto menimä sinne! Joutu tanssiin Kangosessa! No, se meni seki yö. Kunkas mones yö se olikaan, mikä oli valvottu.

Sitten met jatkoima matkaa ja tulima Kangosen koskelle. Mitenkä se mulla kävi: Mie lähin kuitenkin pikkusen etua. Se oli siinäkosken rannalla ja toiset jäit purkamhaan jotaki. Mie lähin marsimhaan vähän alaskäsin. Siinä oli kauhea korvaus, joka alkoi maalta saakka. Mie lähin korvaukselle käsin vähän eistämhään. Mie menin sitä korvausta myöten melkein sinne päähän. Mie istahtin siihen korvauksen nokhaan. No, silloin se on tietty, se meni pää jalkain välhiin. Mutta se oli onni, etten mie siitä koskheen menny!

Toiset herätit minut. En mie kauoa aikaa nukkunu. Sen kerran ko mie siitä heräsin, niin se sillä aikaa oli kääntyny virta väärin käsin menemään. Se meni väärinkäsin koko uittoajan. Se ei oijennu koskhaan.

Mie muistan vielä Kangosen koskella: Muistaakos teistä kukhaan sitä Lindqvistin mykkää? Se oli tiimamiehenä ja se meni koskheen. Tiimamiehiä oli kauhean paljon, mutta meilä oli akorti. Tiimamiehinä oli paljon kangoslaisia. Se Lindqvistin Kalle, mykkä, oli tiimamies, ja meni koskheen. Mutta onneksi saathiin kiini. Väsyksissä se oli. Istut ja panit piiphuun ruuhkan päälä. Nukku tietekki.

...

...

....

Sitä mie piän kummana: Otto nyt tietenki oli hyvin täysi mies, mutta Ake, Akseli ja Otto bruukasit olla aina samassa laagissa siihen aikaan. Kunkas se siinä oli, kun Otto kuitekki meän kans oli Yli-Lainiolla Taanikurkkiolle saakka? Akseli ja Ake olit Ala-Lainiolla. Se tietekki jaettiin niitä miehiä.

...

...

...

...

...

...

...

...

.....

...

Vuonna -38 - 39 oli Kemi-yhtiön iso liike Kangosessa. Sotahan alke syksylä -39. Mulla ei ole ollu yhtään vaimoa eikä mitthään vielä silloin, kun oli sammutushoito tässä.

...

...

...